

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

tanto in aliquibus passionibus magis cōtingit eē peccatum, quanto hōi passiones difficilius regulā rationis subduntur. inter oēs aut passiones difficiliss est delectationē secundū rōnem ordinare, & maxime delectationes naturales, quæ sunt contemporaneæ uitæ nostræ: & hōi sunt delectationes in cibis & potibus; sine quibus humana uita trāhgi nō pōt: & iō circa hōi delectationes plurimū a regula rationis disceditur. Quādo uero concupiscētia hōi delectationum transcēdit regulā rōnis, est peccatum gula: unde dī q̄ gula est immoderatus appetitus edendi. Non aut peccatū gulæ cōsistit circa exteriores actus, circa ipsam s̄sumptionē, nisi ex cōsequētī, in quā tum. s̄ ex inordinata concupiscētia cibi procedit: sicut est in oibus alijs uitijs, quæ sunt circa passiones. Vnde Aug. dicit in 10. Confes. Non ego immoderantiā obsonij timēo: sed immoderantiā cupiditatis. Vnde patet, q̄ gula principaliter esse dī circa passiones: & opponit tēperantiē, put est circa cōcupiscētiā & delectationes, q̄ sūt in cibis & potibus.

Ad PRIMVM ergo dicēdum, q̄ regula rōnis hec est, ut homo sumat cibum secundum q̄ conuenit sustentationi naturæ, & bonæ habitudinis hominis, & conuersationi eorum cum quibus uiuit, ut dicitur in 3. Ethic. Quando ergo secundum hanc regulam rationis appetit aliquis, & sumit cibum, secundum necessitatem sumit: quando uero ultra hoc excedit, transcēdit regulam rationis a medio uirtutis discedens ut satisfaciat uoluptati. Sed sicut Philo. dicit in 2. Ethic. a medio uirtutis quandoque quod multum receditur, & istud de facili percipi potest, quandoque autem parum receditur, & istud est imperceptibile: unde parum hēt de rōne peccati, & quantū ad hoc intelligendū est uerbum Gregorii.

Ad SECUNDVM dicēdū, q̄ non quicq; sumit cibi extra metas necessitatis; peccat uitio gulæ. pōt enim cōtingere q̄ id, quod credit sibi eē necessariū, sit superfluum. & tunc concupiscētia cibi non est immoderata, quia non recedit a regula rōnis. Gula autem sicut dictum est, non importat primo & per se immoderatum cibi sumptionem: sed immoderatum concupiscētiā sumptionis ipsius. Mensura aut ipsius sumptionis cibi sumitur s̄m regulā naturæ corporalis. unde magis pōt esse cognita s̄m artē medicinæ q̄ secundum rōnem prudentiæ, secundū quam tamen pōt diiudicare, utrum concupiscētia sit moderata uel immoderata: quāuis de facili nec hoc cognosci possit, ubi non multum a rōne disceditur, sicut dictum est: sed hoc homo præcipue pōt ex auxilio Dei. & ideo Aug. post uerba inducūta subdit, Quisquis est, qui non sumit cibum extra metas necessitatis, magnus est, magnificet nomen tuum.

Ad TERTIVM dicēdum, quod ad sumendum cibum natura & necessitas inducit: sed in actu gulæ transcēditur naturæ necessitas, secundum quam ratio concupiscētiā moderatur.

Ad QUARTVM dicēdū, q̄ duplex est appetitus cibi, unus qdē appetitus naturalis, s̄m q̄ uis appetitiua, retentiuā, digestiua, & expulsiua deseruiunt nutritiua, quæ est potentia animæ uergetabilis. & talis appetitus est elurics, quæ nō d̄ sequitur aliquam apprehensiuam: sed sequitur naturæ indigentia. unde excessus elurici nō est peccatū moris: sed magis peccatum dimittit, uel totaliter excusat. Alius est appetitus sensitiuus d̄ consequens apprehensionē in quo sunt aiæ passionēs. & huius appetitus immoderata concupiscētia in sumendis cibis, habet rōnem gu-

la. unde ratio procedebat ex æquiuoco.

Ad QVINTVM dicēdum, q̄ alimenta conueniūt cum medicamentis in hoc, q̄ utraque sumuntur contra defectus naturæ corporalis: sed potest in eis attendi differentia quantum ad duo. Primo quidem, quia medicamenta sumuntur secundum regulam artis medicinæ. unde in sumptione medicamentum si sit inordinatio, magis imputatur medico danti quam infirmo sumenti. Alimenta uero, ut pluries sumit homo proprio arbitrio: & ideo sibi imputatur ad peccatum, si propter immoderatum concupiscētiā delectationis ciborum superflue cibi assumat. Secundo differūt, quia sumptio medicamentorum non est delectabilis, sicut sumptio alimentorum, & ita in sumēdis medicamētis non est peccatū ex inordinata cōcupiscētia delectabilis, sicut est in sumptione ciborum. Tñ si quis infirmus de aliquo delectabili medicamēto sumeret ultra debitum, contra consiliū medici propter cōcupiscētiā delectabilis, similiter peccaret uitio gulæ.

Ad SEXTVM dicēdum, q̄ superfluum & diminutum & medium accipitur in uirtute morali, non secundum quantitatem absolutam, sed secundum proportionem ad rationem rectam. secundū quā medium uirtutis determinatur, ut patet ex ipsa definitione uirtutis in 2. Ethic. & ideo contingit, q̄ aliquando uirtus tenet extremum secundum quantitatem absolutam; quæ tamen tenet medium secundum proportionem ad rationem rectam sicut in 4. Ethic. Philoso. dicit de magnanimo, q̄ magnitudine quidem est extremus, quia. s̄ ad maxima tendit, eo autem q̄ ut oportet, medius. Sic ergo uirginitas, & paupertas, & ieiunium extremum tenent secundum quantitatem absolutam: quæ tamē tenent medium s̄m proportionem ad rationem rectam, a qua si quis deficiat, etiam per superfluum abstinentiam est peccatum. Vnde & Grego. dicit 30. Moral. Plerumque dum plus iusto caro restringitur, etiam ab exercitatione boni operis eneuatur, ut ad orationem uel prædicationē non sufficiat, dū inuentia uitiorum funditus inffocare festinat. & sic dum hostem insequimur, etiā ciuem quem diligimus, trucidamus.

ARTICVLVS II.
Vtrum gula sit mortale uitium.

SECVNDO queritur, utrum gula sit peccatū mortale. & uideretur q̄ sic, quia Heb. 3. 2. Super illud, Ne quis fornicator aut p̄phanus, ut Esau, dicit Glo. q̄ Esau fuit prophanus, quia gastrimargus id est guttosus sed tñ nullus dicitur prophanus; nisi propter peccatum mortale. ergo gula est peccatū mortale. ¶ 2. Præ. Virtutes non tolluntur, nisi per peccatum mortale: sed per gulam tolluntur uirtutes. Dicit. n. Grego. 30. Moral. Dominante gulæ uitio, oē quod fortiter egerunt perdunt, & dum uenter nō restrigitur, simul cunctæ uirtutes obruantur. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 3. Præ. Omne quod corrumpit medium uirtutis, corrumpit uirtutem quæ in medio consistit, & p̄ consequens est peccatum mortale. sed gula corrumpit medium uirtutis, sicut dictum est. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 4. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 1. Præ. Virtutes non tolluntur, nisi per peccatum mortale: sed per gulam tolluntur uirtutes. Dicit. n. Grego. 30. Moral. Dominante gulæ uitio, oē quod fortiter egerunt perdunt, & dum uenter nō restrigitur, simul cunctæ uirtutes obruantur. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 2. Præ. Omne quod corrumpit medium uirtutis, corrumpit uirtutem quæ in medio consistit, & p̄ consequens est peccatum mortale. sed gula corrumpit medium uirtutis, sicut dictum est. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 3. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 4. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 1. Præ. Virtutes non tolluntur, nisi per peccatum mortale: sed per gulam tolluntur uirtutes. Dicit. n. Grego. 30. Moral. Dominante gulæ uitio, oē quod fortiter egerunt perdunt, & dum uenter nō restrigitur, simul cunctæ uirtutes obruantur. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 2. Præ. Omne quod corrumpit medium uirtutis, corrumpit uirtutem quæ in medio consistit, & p̄ consequens est peccatum mortale. sed gula corrumpit medium uirtutis, sicut dictum est. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 3. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 4. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 1. Præ. Virtutes non tolluntur, nisi per peccatum mortale: sed per gulam tolluntur uirtutes. Dicit. n. Grego. 30. Moral. Dominante gulæ uitio, oē quod fortiter egerunt perdunt, & dum uenter nō restrigitur, simul cunctæ uirtutes obruantur. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 2. Præ. Omne quod corrumpit medium uirtutis, corrumpit uirtutem quæ in medio consistit, & p̄ consequens est peccatum mortale. sed gula corrumpit medium uirtutis, sicut dictum est. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 3. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

¶ 4. Præ. Grauius peccatum est q̄ homo occidat se ipsum, quam q̄ occidat alium, & similiter grauius peccatum est uir, q̄ aliquis inferat nocumentum suo corpori q̄ corpori alterius: sed per gulā inferit nocumentum proprio corpori. Dī enim Eccle. 27. In multis escis erit infirmitas, & propter crapulam.

Quæst. di. S. Tho. Y lam

lam multi obierunt, ergo gula est peccatū mortale, sicut & ira quæ tendit in nocentem proximi.

¶ 5 Præt. Sicut ordo præceptorum apparet in bene factis, ita ordo prohibitionum apparet in peccatis: sed prima prohibitio homini facta fuit de vitio gula, ut patet Gene. 2. ubi Dominus præcepit Adæ, ut de ligno scientiæ boni & mali non ederet. ergo peccatū gula est primū & maximū, & ita ut esse peccatum mortale.

¶ 6 Præt. Peccatū mortale consistit in averfione a Deo: sed gula avertit hominem a Deo, quia facit hominē idolatrare, sicut illud Exod. 32. Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere. sicut in honore idoli. Facit etiā fornicari. Dicitur enim Osee 4. Comedent & non saturabuntur: fornicari sunt & non cessaverūt. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 7 Præt. Hierony. dicit in lib. contra Iovinianū. Ciborū aviditas, quæ est avaritiæ mater, quibusdā vinculis animā ligat: sed anima non ligatur nisi per peccatum mortale. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 8 Præt. Hieron. in codē lib. dicit, quod contra naturā est per voluptates defluere: sed illud quod est contra naturam, est peccatum mortale, quia oportet quod etiā sit contra rationem. ergo gula, quæ consistit in quodam voluptatum fluxu, est peccatum mortale.

¶ 9 Præt. Omne illud peccatū est peccatum mortale, cuius effectus etiā est peccatū mortale: sed effectus gulae sunt peccata mortalia semper, quia super illud Psalmiste. Qui percussit Aegyptū cum primogenitis eorū, dicit Glo. Luxus, superbia, avaritia, sunt quæ primo generat vitium, ergo gula est peccatū mortale.

¶ 10 Præt. Ecclē. 39. dicitur. Initium rei necessariæ vite hominū, aqua, ignis & ferrū, sal, & lac, & panis similagineus, & mel, & botrus uve, & oleum, & vestimētum, hæc omnia sicut sanctis in bona, sic impiis & peccatoribus in mala convertentur. Glo. Peccatoribus, id est ab uteribus convertuntur in mala, id est dānationem eternam: sed abusus illorum bonorum pluries fit per gulam. ergo gula meretur dānationē eternam, & ita est peccatum mortale.

¶ 11 Præt. Illud quod facit hominē bestialem, est peccatū mortale, & gravissimū: sed in temperantia, cuius pars est gula, facit hominē bestialem, ut philosoph. dicit in 3. Ethic. ergo gula est peccatum mortale.

¶ 12 Præt. Idolatria est peccatū mortale, sed gula est idolatria quædam. Dicit enim ad Rom. ult. de quibusdā, quod Domino Christo non serviunt, sed suo ventri, & ad Philippen. 4. dicitur. Multi ambulantes, quorum finis interitus, quorum Deus venter est. ergo gula est peccatum mortale.

SED CONTRA, Nullum peccatū mortale invenitur in sanctis viris: sed gula aliquādo in sanctis viris invenitur. Dicit enim Aug. in 10. Confes. Crapula nonnumquam surrepsit seruo tuo, miserebris, ut longe fiat a me. Crapula autem ad gulam pertinet, ergo gula non est peccatum mortale.

¶ 1 Præt. Omne peccatum mortale alicui præcepto legis contrariatur: sed gula non contrariatur alicui præcepto legis, ut patet discurrenti per singula præcepta decalogi. ergo gula non est peccatum mortale.

¶ 2 Præt. Greg. dicit 10. Moral. exponēs illud Iob. 11. Ipse novit hominum vanitatē. Ex vanitate, inquit, ad iniquitatē duemur, cum prius per levia delicta defluimus, ut usū cuncta levigante nequaquam post committere etiam graviora timeamus. & inter alia exemplificat de gula; subdēs. Dum gulae incumbitur, ad levitatis pennis insaniam perditur, & sic gula inter

lenia delicta computatur: sed peccata mortalia dicuntur levia. ergo gula non est peccatum mortale.

¶ 4 Præt. Aug. dicit in sermonibus de Purgato. Quoties aliquis in cibo aut potu plus accipit, quam se est, ad minuta peccata non erit pertinere: sed accipere in cibo vel potu quā necesse sit, per se ad gulam. ergo gula non est peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, quod cum quæritur de peccato in generali, utrum sit mortale, debet intelligi quæstio, utrum sit mortale ex suo genere: quod in superioribus multis dictum est, in quibus debet genere peccati mortalis, puta, ut homicidium, adulterii, potest inveniri aliquis mortis, quæ est peccatū veniale: & similiter in quolibet genere peccati venialis potest inveniri aliquis actus, qui est peccatum mortale: sicut in genere verbi obsequii fertur ad finem peccati mortalis: species autem realis actus sumitur ex obiecto: unde si obiectum est alicuius contrariatur charitati, in qua naturalis consistit, necesse est quod illud peccatum mortale ex suo genere, vel ex sua specie, sicut beatitia ex suo obiecto contrariatur charitati, quæ est ad dilectionem Dei, & homicidium contrariatur dilectionem proximi: unde utrumque est peccatum mortale. Peccatum autem gula consistit in concupiscentia inordinata delectationis ciborū, ipsa ciborū delectatio est se confidit non ciborū charitati, neque quantum ad dilectionē Dei, quantum ad dilectionē proximi: sed est per additionem, potest quodammodo contrariari, & quodammodo non contrariari: Concupiscentia enim delectabilis potest esse inordinate dupliciter. Vnde do. sic excludit ordinē finis ultimi: quod quæritur quod talis delectatione homo appetit in modum, eo quod non est possibile unius hominis esse fines ultimos: & talis inordinatio repugnat charitati quantum ad dilectionē Dei, quæ debet diligere in modum. Alio modo, concupiscentia potest esse inordinata in fine, quæ sunt ad finem, saluato ordinem charitatis: puta, cum aliquis concupiscit nimium ciborū, non tamen sic concupiscit ut per peccatum quendam vellet transgredi divina præcepta inordinatio non repugnat charitati. Est autem gula inordinatio concupiscentiæ, non tamen ratione eius inordinatio tollens ordinem finis: Et ideo gula secundum rationem suam speciem, potest esse peccatum mortale: sed potest quandoque peccatum mortale, & quandoque veniale, sicut iam dictos duos inordinationis modos.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Esau propter peccatum prophanus est, quia in eo tanta fuit inordinatio concupiscentiæ cibi, quod propter cibum peccatum generavit: unde quodammodo videtur delectationem cibi concupiscere tantquam finem, non tamen sic concupiscit ut per peccatum quendam vellet transgredi divina præcepta inordinatio non repugnat charitati. Est autem gula inordinatio concupiscentiæ, non tamen ratione eius inordinatio tollens ordinem finis: Et ideo gula secundum rationem suam speciem, potest esse peccatum mortale: sed potest quandoque peccatum mortale, & quandoque veniale, sicut iam dictos duos inordinationis modos.

AD SECUNDUM dicendum, quod aliquid peccatum mortale dupliciter. Vno modo directe, per directam contrarietatem: & sic tollit virtutes gula quæ est peccatum mortale, sicut & peccata mortalia. Alio modo indirecte, & sic est peccata venialia tollunt virtutes: dicitur Ecclē. 28. Qui spernit modica, paulatim delectabitur: unde quodammodo videtur delectationem cibi concupiscere tantquam finem, non tamen sic concupiscit ut per peccatum quendam vellet transgredi divina præcepta inordinatio non repugnat charitati. Est autem gula inordinatio concupiscentiæ, non tamen ratione eius inordinatio tollens ordinem finis: Et ideo gula secundum rationem suam speciem, potest esse peccatum mortale: sed potest quandoque peccatum mortale, & quandoque veniale, sicut iam dictos duos inordinationis modos.

AD TERTIUM dicendum, quod omne peccatum mortale corrumpit mediū virtutis in actu. Non esset peccatum, nisi a medio rationis discederent: habitū virtutis non tollit nisi illud peccatum mortale contrariatur charitati, a qua omnes virtutes procedunt: & secundum hoc gula quæ est peccatum mortale non corrumpit mediū virtutis in habitu: sed

Lib. 2. in fol. 4. a principio libri 10. 2.

Loco nunc proximo citato.

Glo. ordin. 10. ex Cas. Rodoro.

Glo. interlicaribus, ibi.

LL. c. 10. in fine rom. 5.

Lib. 10. c. 21. parum ante mediū 10. 2.

Lib. 10. c. 14. ante mediū.

Ad quartum dicendum, quod nocentum proximi est per se obiectum irae. appetit enim ira vindictam iniustam, quae consistit in proximi nocentem: sed nocentem proprii corporis non est proprium obiectum gulae, sed consequitur quandoque ad obiectum praeter intentionem, & tale nocentum est praeter rationem gulae. Si quis tamen scienter per immoderatam concupiscentiam cibi graue suo corpori nocentum inferret, nimis comedendo, & nocentia sumendo, non excusaretur a peccato mortali.

Ad quintum dicendum, quod illa prohibita facta ad non sicut prohibito uitij gulae, quia poterat abique: omni uitio gulae potum illud comedit si prohibito non inuenisset: sed illud fuit praecipuum disciplinae, ut homo experiretur quid interesset inter obedientiam bonum, & inobedientiam malum, sicut Aug. dicit super Genes. ad litteram. Unde primum peccatum hominis non fuit gula, sed inobedientia sive superbia.

Ad sextum dicendum, quod gula dispositiue inducit ad idolatriam, & luxuriam: non autem ita quod haec duo sint de ratione gulae: unde non sequitur quod peccatum gulae sit peccatum mortale: quia etiam peccatum ueniale, potest disponere ad mortale.

Ad septimum dicendum, quod peccatum mortale simpliciter ligat animam, in quantum impedit eam ne per se ipsam possit redire in ordinem charitatis: sed peccatum ueniale ligat animam secundum quid, in quantum impedit uirtutem in actu, & sic gula aliter ligat animam secundum quod est peccatum ueniale, & aliter secundum quod est peccatum mortale.

Ad octauum dicendum, quod ratio hominis est natura: unde quicquid est contra rationem, est contra hominis naturam. sic ergo effluere uoluptatibus est contra naturam hominis in quantum transcendit regulam rationis, uel tollendo ordinem finis, quod est simpliciter esse contra rationem, uel tollendo ordinem eorum quae sunt ad finem, quod est esse contra rationem secundum quid, uel magis esse praeter rationem.

Ad ix. dicendum, quod illa tria dicitur esse effectus gulae in quantum gula ad illa uitia disponit: sed ex hoc non sequitur quod gula semper sit peccatum mortale.

Ad x. dicendum, quod uti est referre aliquid in ultimum finem qui nos beatos facit: unde proprie illi abutuntur rebus creatis, quae in eis finem constituunt, non referendo eas in finem ultimum. & hoc meretur damnationem tam in gula quam in alijs peccatis, per quae homo sic abutitur rebus creatis.

Ad xi. dicendum, quod Philosophus non dicit quod in temperantia simpliciter faciat hominem bestialem: sed quia talibus delectationibus gaudere, & maxime eas diligere est bestiale: & hoc ideo, quia huiusmodi delectationes sunt in quibus cum bestijs communicamus. Aliae enim delectationes sunt propriae hominum. Ille autem maxime has delectationes diligit, qui in eis finem constituit.

Ad xii. dicendum, quod illi seruiunt ueteri suo tanquam Deo, quod in delectationibus ciborum ad uentre pertinendum finem constituunt, quod in solo Deo est constitutum.

Ad ea uero quae in contrarij obiciuntur, de facili patet responsio. procedunt enim de gula secundum quod est ueniale peccatum. Oportet autem respondere ad secundum, quod uidetur ostendere quod gula nullo modo sit peccatum mortale, quia non contrariatur alicui praecipuo. Dicendum est enim, quod praecipua decalogi praecipunt & prohibent ea quae manifeste ratio naturalis habet, ut fiant uel non fiant. Cadunt enim in conceptione communi, unde non omnia pec-

cata mortalia directe contrariantur praecipuis decalogi: sed per quandam reductionem: sicut prohibitio simplicis fornicationis reducit ad hoc praecipuum, Non machaberis, & similiter prohibitio gulae secundum quod est peccatum mortale, per reductionem contrariatur praecipuo de sanctificatione sabbathi, per quam intelligitur spiritualis quies, quae impeditur per immoderantiam gulae.

ARTICVLVS III.

Quotnam & quae sint gulae species.

tertio queritur, de speciebus gulae, quas Gregorius assignat 30. Moral. dicens, Quinque modis nos gula uitium tentat: aliquando namque indigentia tempora praenit: aliquando cibos lauiiores querit: aliquando quae sumenda sunt, praeparari accuratius appetit: aliquando in ipsa quantitate sumendi mensuram refectiois excedit: aliquando ipso actu immensi desiderii aliquis peccat: & continentur in hoc versu.

Præpropere, laute, nimis, ardentem, studiose. Videtur autem quod inconuenienter istae quinque species gulae distinguatur: differunt enim praedicti modi gulae secundum diuersas circumstantias, quia praepropere respicit tempus, laute respicit substantiam cibi, & sic de alijs: sed circumstantiae cum sint accidentia actuum, non diuersificant species, ergo secundum praedicta quinque non debent distingui diuersae species gulae.

¶ 2. Praet. In quolibet peccato contingit transgredi regulam secundum diuersas circumstantias, sicut illiberalis accipit quando non oportet, & ubi non oportet, & similiter secundum alias circumstantias: non tamen in hoc distinguuntur diuersae illiberalitatis species, ergo etiam, neque sunt distinguendae diuersae species gulae, secundum praedicta quinque.

¶ 3. Praet. Sicut tempus ponitur una circumstantia: ita etiam locus & substantia peccantis. Si ergo secundum tempus accipitur una species gulae, debent etiam aliae species accipi secundum locum, & secundum septem alias circumstantias, ut sint septem uel octo species gulae.

¶ 4. Praet. Secundum Philosophum in 3. Ethic. temperantia cui opponitur gula, est circa delectationes gustus, non in quantum est gustus, sed in quantum est tactus sed laute & studiose uidentur pertinere ad bonitatem saporis, qui est proprium obiectum gustus, ergo inconuenienter secundum illa duo assignantur species gulae.

¶ 5. Praet. Aug. dicit 10. Confes. quod populus in erenu, non quia carnes desiderauit: sed quia escae desiderio aduersus Deum murmurauit, meruit improbari. sed Greg. 30. Moral. dicit, quod populus despecto magna cibos carnis petiit, quos lauiiores putauit. ergo appetere lauta cibaria non uidetur pertinere ad peccatum gulae, & sic uidetur quod praedictae species gulae inconuenienter assignentur.

In contrarium est auctoritas Gregorii huiusmodi species distinguentis.

RESPONDEO. Dicendum, quod in distinguendis speciebus moralium actuum, oportet praecipue attendere ad motiua, quae sunt propria obiecta actuum uoluntariorum, eo quod obiectum mouens uoluntatem est sicut forma ipsius. unde actus uoluntarii distinguuntur secundum diuersa motiua, sicut actus rerum naturalium secundum diuersas formas. Quasi, dist. S. Tho. Y 2 agentium

D. 1012. B.

Li. 10. ca. 27. in principio illius.

Lib. 3. ca. 10. com. 5.

Li. 10. cap. 21. rom. 1.

Li. 30. ca. 77. paulo a prima scripto.

Lib. 30. 17. in principio illius.